

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, 1869.

ΤΟΜΟΣ ΙΘ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 452.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΓΑΜΒΡΟΣ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 449.)

Β'.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἡτοιμάσθη τράπεζα διὰ δέκα περίπου συνδαιτημόνας εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ Ἑστάν, ὅπου περιεμένετο ὁ κόμης καὶ ἡ κόμισσα Λαφάρ μετὰ τῆς Κ. Σερύ. Ὁ Παῦλος εἶχε παύσεις, καὶ ὁ διδάσκαλος μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἶχον ἐπίσης προσκληθῆ. Ὡς εἶναι ἤδη γνωστὸν ὁ κύρ Γρηγόριος καὶ ἡ κόρη του ἦσαν μέλη τῆς οἰκογενείας Λαφάρ· ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ παρουσία των ὡς καὶ ἡ τοῦ Παύλου ἔδιδε χαρακτῆρα ἡττον ἐπίσημον εἰς τὸ γεῦμα ἐκεῖνο τῆς παρουσιάσεως τῶν μελλονύμφων.

Ἀπὸ πρωῒας ὁ μαρκέσιος περιεπάτει πλήρης τα-
ραχῆς εἰς τὴν δεινροστοιχίαν· τὸ ὡραῖον καὶ ἱλαρὸν
πρόσωπόν του ἦτο κατηφές καὶ ἐνίοτε τὰ ἀόριστα
καὶ ἀκίνητα βλέμματά του ἐφαίνοντο ἐξερευνῶντα
τὰ ἀχανῆ βάθη τῆς τύχης του.

Καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα τὸ ὄνομα τῆς Κ. Σερύ
ἐπανήρχετο συχνάκις εἰς τὴν ὁμιλίαν, καὶ πάντοτε
συνωδεύετο μετὰ τοσοῦτων ἐπαίνων, ὥστε ὁ μαρκέ-
σιος ἤρχιζε νὰ πιστεύῃ σπουδαίως τὴν ἐκτέλεσιν
τοῦ γάμου του.

— Φθάνει μόνον νὰ μὴ μὲ ἀπορρίψῃ, ἔλεγε
καθ' ἑαυτόν.

Ἀλλ' ἡ τελευταία αὕτη ὑπόθεσις ἐφάνετο πολλὰ
ἀπίθανος· διότι ποτὲ ὁ μαρκέσιος δὲν ἀφῆκε τὴν
εὐχαρίστησιν ταύτην τῆς ἀποποιήσεως εἰς οὐδεμίαν
τῶν ὑποψηφίων νυμφῶν. Ποτέ! Τότε ἤρχισε νὰ ἐξει-
κονίζῃ εἰς τὴν φαντασίαν του τὴν νέαν καθ' ὅσα
εἶχεν ἀκούσει περὶ αὐτῆς, καὶ κατὰ τὸ ἰδανικὸν τὸ
ὅποιον εἶχε μορφώσει ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Πρᾶγμα
δὲ παράδοξον! Τὸ πρόσωπον τὸ ὅποιον διήρχετο
πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του κατὰ τὰς ὥρας
τῶν ἐνυδροπολήσεών του ἦτο τὸ τῆς Σοφίας. Ἰσως ἡ
φαντασία τοῦ Κ. δὲ Κρεμάν εἶχεν ἀνάγκην πραγ-
ματικῷ τινος ἀντικειμένου ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς
βάσις τῶν ἐνείρων του· ἰσως δὲ καὶ ἡ μεταξὺ τῶν
δύο νεανίδων φιλία, ἡ ὁμοιότης τῆς ἡλικίας καὶ τῆς
ἀνατροφῆς των, τὰς συνέχεον εἰς ἓν πλάσμα, εἰς ὃ
αὐτὸς ἔδωσε τὴν μορφήν τῆς ὁποίας τὴν ἀνάμνησιν
εἶχον διατηρήσει οἱ ὀφθαλμοὶ του.

Ὅπωςδὴποτε, ἅμα ὡς ἐπλησίασεν ἡ ὥρα τῆς ἀφί-
ξεως τῶν προσκεκλημένων ὁ μαρκέσιος ἀνεσκήρτα
εἰς πάντα κρότον ἐχρήματας τὸν ὅποιον ἤκουε μ.χ.
κρόθεν.

Ἐμελλε λοιπὸν νὰ εὗρεθῇ μετ' ὀλίγον ἐνώπιον τῆς
γυναικὸς, ἥτις θὰ συμεταίχε τῆς τύχης καὶ θὰ ἐγί-
νετο μήτηρ τῶν τέκνων του. Τὴν φορὰν ταύτην

ἐτελείωνε πλέον τὸ πρᾶγμα, ἔπρεπε νὰ παύσωσιν οἱ δισταγμοί, οἱ φόβοι, αἱ καθ' ὑπερβολὴν ὑψηλαὶ ἐπιθυμίαι αἱ ὁποῖαι κατέστρεψαν ἀλληλοδιαδόχως ὅλα τὰ σχέδια τῶν γάμων του. Ἄλλως καὶ ἡ Κ. Σερὺ ὅ' ἀνταπεκρίνετο βεβαίως εἰς τὰς εὐγενεῖς ἀπειτήσεις τοῦ μαρκεσίου ἀφοῦ ὁ βαρώνος καὶ ἡ βαρωνίς Τορσὺλ, δύο ἐκλεκταὶ καρδίαι, δύο διατηρηταὶ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης, τὴν παρουσίαζον εἰς αὐτὸν, ἀφοῦ ἀνῆκεν εἰς τὴν ἀρίστην οἰκογένειαν τῶν Λαφάρ, τῆς ὁποίας τὰ ἀκηλίδωτα οἰκόσημα δὲν ἐδύναντο βεβαίως ν' ἀρνηθῇ ἡ γραῖα καὶ δύσκολος δεσποσύνη Κρεμάν, ἀφοῦ ὁ καλὸς κύρ Γρηγόριος τὸν ὅποιον ἐσέβοντο ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τῶν περιχώρων, καὶ ἐθεώρουν ὡς σύμμαχον καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀποθηκοφύλακα τῆς ἐμπιστοσύνης των, εἰς ὃν ἄλλοτε οἱ γέροντες ἱππότες ἐνεπιστεύοντο τὰ τέκνα των, ἀφοῦ ὁ ἀπλοῦς, καλὸς, ὀξυδερκής καὶ περισκεπτικὸς ἐκείνος ἄνθρωπος, ἐγγυᾶτο παρὶ τῶν ἡθικῶν προτερημάτων της, καὶ τέλος ἀφοῦ ἦτο ἡ φίλη, ἡ σύντροφος, ἡ πνευματικὴ ἀδελφὴ νέας τοσοῦτον ἐντελοῦς ὅσον ἡ Κυρία Σοφία.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ μαρκέσιος εἰσῆρχετο εἰς τὸν πύργον, ἀνέβαινεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐρρίπτε βλέμμα εἰς τὸν καθρέπτην, ἐπιθεωρῶν τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ἐνδυμασίαν του. Τοῦτο δὲ οὐχὶ ἐξ αἰσθημάτων αὐταρεσκείας ἢ ἐπιθυμίας νὰ φανῇ νεώτερος· ἀλλὰ καθὼς δὲν ᾔθελε νὰ φανῇ νεώτερος, τὸν αὐτὸν τρόπον δὲν ἐπιθύμει καὶ νὰ φανῇ πρεσβύτερος. Ἐπιθύμει νὰ φανῇ ὅπως καὶ ἦτο, ὅτε θὰ προσέφερεν εἰς τὴν μέλλουσαν νόμφνην καρδίαν μαρκανθεῖσαν μὲν ἕνεκα τοῦ χρόνου, οὐχὶ ὅμως καὶ ἕνεκα παρχαλυσίης· καρδίαν ψυχρανθεῖσαν ἴσως ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀποξηρανθεῖσαν· καρδίαν πλουσίαν ἀκόμῃ, καθὼς μὴ διασπείρασκον τὸν πλοῦτόν της εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ βίου· καρδίαν ἣτις δὲν ἐγνώρισε τὰς θυέλλας, διότι προσφυλάχθη πάντοτε ὑπὸ τοῦ μεγάλου νόμου τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ τῆς ὁποίας τὸ θερμὸν κέντρον διετῆρει θεσχυροῦς ἀγάπης.

Μόλις λοιπὸν ἀντήχει πρὸδοσολητὸς ἵππου ἡ ὕλα κὴ σκύλλου ἀναγγέλλοντα ὅτι διήρχετο ἐκείθεν ξένος, καὶ ὁ μαρκέσιος δὲ Κρεμάν ἀντριχιάζει· διότι ἡ πρωτόπειρος καρδία του εἶχε φόβους παραδόξους. Ἰσως ἠσθάνετο αὐθορμητῶς τὴν ἀδυναμίαν της. . . Ὅπως δὴ ποτε ἐγνώριζεν ἐκ πείρας πόσον εὐκόλως ἐπληγόνετο. . .

Τέλος οἱ προσκεκλημένοι ἐφθασαν, ἂν καὶ ἦτο ἀκόμῃ ἐνωρίς. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐξοχὴν δὲν εἶναι συνήθεια νὰ φθάνῃ τις τὴν στιγμὴν τοῦ γεύματος ὅπως εἰς τὰς πόλεις. Ὁ μαρκέσιος ἐξήρχετο τὴν ὥραν ἐκείνην ἐκ τοῦ δωματίου του ὅπως ἐπανεῖλθε εἰς τὴν δεινδροστοιχίαν· ὥς ἤκουσεν ἀνοιγομένας καὶ κλεισμένας τὰς θύρας, καὶ τὰ ἐσπευσμένα βήματα τοῦ

Παύλου ὅστις ἔτρεχεν ὅπως χαιρετίσῃ τοὺς ἐρχομένους.

— Αὐτοὶ εἶναι! εἶπε καθ' ἑαυτὸν καὶ τῷ ἤλθε διάθεσις νὰ διαβῇ ἐμπροσθεν τῆς αἰθούσης χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ. Ἀλλ' ἡ παιδαριώδης αὕτη διάθεσις ἦτο ἀναξία τοῦ μαρκεσίου δὲ Κρεμάν· προχωρήσας γενναίως ὡς πρὸς πύρ, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐχαιρέτισεν· ἀλλ' ὁ χαιρετισμὸς του τῷ ἀπεδόθη οὐχὶ ὑπὸ τῆς μελλούσης κυρίας Σερὺ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς Σοφίας.

Ποῖον ἄρ' αἰσθημα ἔκαμε τὸν μαρκέσιον νὰ ἀνασκιρτήσῃ; Μήπως ἐλυπήθη διότι ἐψεύσθησαν αἱ ἐλπίδες του; Μήπως ἀπ' ἐναντίας ἠσθάνθη χαρὰν διότι ἡ τρομερὰ συνάντησις ἀνεβλήθη δι' ὀλίγας ἐτιστιγμάς; ἢ τέλος μήπως εὐχαριστήθη διότι εὗρεν εἰς τὴν πραγματικότητά, ὡς καὶ εἰς τὰ ὄνειρά του, τὸ πρόσωπον τῆς Σοφίας ἀπέναντι αὐτοῦ, ὅτε περιέμενε νὰ εἶδῃ τὸ τῆς κυρίας Σερὺ;

Ποῖος τὸ γνωρίζει; καὶ ἐκεῖνος πρὸ πάντων δὲν τὸ ἐγνώριζεν· ἄλλως καὶ παρῆλθεν ὡς ἀστραπὴ ἡ ταρχὴν του. Μετ' ὀλίγον ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἡσυχον μεταξὺ τῶν φιλοξενούντων αὐτὸν καὶ τοῦ κύρ Γρηγορίου μετὰ τῆς θυγατρὸς του.

— Ἐνόμιζα, Σοφία, ὅτι θὰ ἤρχετο ἐν' ἡμαξίᾳ μετὰ τὴν Λευκὴν Σερὺ, εἶπεν ἡ βαρωνίς Τορσὺλ. Δὲν ἐφοβήθης νὰ χαλάσῃς τὸ ὠραῖον φόρεμά σου εἰς τοὺς δρόμους μας;

Ἡ Σοφία ἔφερεν ἐνδυμα ἀπλοῦν μαῦρον μεταξωτὸν, μετὰ μικρὰν λευκὴν τραχηλιάν, ἣτις ἀνεδείκνυσεν ἐτι πλέον τὴν νεότητά καὶ καθαρότητά τῆς φυσιογνωμίας της.

— Ὡ! οἱ δρόμοι εἶναι στεγνοί, ἀπεκρίθη, καὶ ἐπροτίμησα νὰ ἔλθω μετὰ τὸν πατέρα μου. Πλὴν τοῦτου γνωρίζετε ὅτι ἡ ἡμαξία τῆς ἀναδόχου μου, ἂν καὶ μεγάλη, θὰ εἶναι γεμάτη, καὶ δυσκόλως θὰ κατωρθώναμεν νὰ εἰσέλθωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ δύο χωρὶς νὰ ἐνοχλήσωμεν τοὺς ἄλλους. Διὰ τοῦτο μάλιστα ἤλθαμεν ἐνωρίς διὰ νὰ μὴ προξενήσωμεν τὴν παρμικροτέραν ἐνόχλησιν εἰς κανένα.

Ὁ μαρκέσιος πλησιάσας τὴν Σοφίαν ἐκάθησε πλησίον της· καὶ ἠσθάνετο πρὸς αὐτὴν συμπάθειαν διότι ἦτο ἀντανάκλασις, μερὶς οὕτως εἰπεῖν τῆς μελλούσης μαρκεσίως δὲ Κρεμάν. Καὶ ἀληθῶς ἦτο ἰδιαιτέρως τις τύπος ἡ εὐφυής καὶ πεπαιδευμένη αὕτη κόρη, διότι τὸ μὲν ἐν μέρας τῆς ζωῆς της μετείχεν ὅλων τῶν ἀριστοκρατικῶν ἑξέων, τὸ δὲ ἄλλο ἐξήρτητο ἀπὸ τὰ ταπεινὰ χρέη τοῦ κοινοῦ διδασκάλου· ἂν μόνον ἀντήλλασσε χαιρετισμὸν ἢ φράσιν μετ' αὐτῆς, ἔβλεπε εὐθὺς ὅτι ἦτο γυνὴ συνειθισμένη εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐνταυτῷ μοναχῇ.

Ἦτο δυνατόν νὰ παρατηρήσῃ τις τὸ κενὸν τοῦ καθημερινοῦ βίου της, τὴν μεταξὺ τῆς πασχούσης μητρὸς καὶ τοῦ πατρὸς της ὅστις κατεγίνετο εἰς τὸ

κοπιαστικὸν ἔργον τοῦ ζῶντος, τὰς ὥρας τὰς ὁποίας διήρχετο μετὰ τῶν μικρῶν μαθητῶν οἵτινες τὴν εἰσήγαγον πρῶτοι, διὰ τῆς δυσκόλου ὁδοῦ, εἰς τὰ χρέη τῆς μητρὸς, καὶ νὰ μὴ συλλογισθῇ τὰς γυναῖκας ἐκεῖνας, αἵτινες κρύπτουσιν ὑπὸ κάλυμμα τὴν ὡραιότητα, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξὶς συνίσταται εἰς τὰς δύο τάξεις λέξεις· ἀπάρνησις κόσμου, καὶ ἀφοσίωσις;

Ὁ μαρκέσιος ἐπεθύμει νὰ συνομιλήσῃ ὀλίγον μετ' αὐτῆς, νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην τῆς ὁποίας δὲν ἐγνώριζεν ἀκόμη εἰμὴ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν· ἀλλὰ μάτην ἐζήτησε τὴν φράσιν διὰ τῆς ὁποίας θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς καρδίας ἐκεῖνης. Ἦτο ἀκόμη τόσον ξένος εἰς τὴν Σοφίαν! Καὶ τί νὰ τῇ εἶπῃ; Νὰ τῇ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν μικρῶν μαθητῶν τῆς; . . . ἐφοβείτο μήπως τὴν κάμῃ νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὴν ἐθεώρει ἀπλὴν παιδαγωγόν. . . Περί τῆς φίλης τῆς, τῆς κυρίας Σερῦ; Ἦτο βάρβαρον, διότι θὰ ἔλεγε καθαρὰ εἰς τὴν νέαν ὅτι ἐφρόντιζε περὶ αὐτῆς μόνης. Τί λοιπὸν νὰ τῇ εἶπῃ;

Ταῦτα ἐσκέπτετο βλέπων τὴν Σοφίαν μετὰ βλέμμα ἐξεταστικόν, ὅτε ἡ ἄμαξα τῆς κομήσσης Λαφάρ ἐστράφη εἰς τὴν δεινδροστοιχίαν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἐσταμάτησεν ὑπὸ τὸν ἐξώστην. Ὁ βρῶνος Τορσίλ καὶ ἡ σύζυγός του ἀνεγερθέντες ὑπῆγαν εἰς συνάντησιν τῶν προσκεκλημένων· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ Σοφία ἠθέλησε νὰ τοὺς μιμηθῇ, ἀλλὰ συναντήσασα τὸ βλέμμα τοῦ μαρκεσίου, ἐσταμάτησε φοβουμένη μήπως ἴσως φανῇ ἀγενὴς ἐγκυπταλείπουσα τὴν αἴθουσαν.

— Εἰσθε ἀνυπόμονοι, κυρία, νὰ χαιρετίσετε τὴν φίλην σας; ἠρώτησεν ὁ μαρκέσιος. Μὲ εἶπεν, προσέθηκεν ὡς ἂν ᾔθελε νὰ ἐξηγήσῃ τὰς λέξεις τοῦ ταύτας, ὅτι ἡ κυρία Σερὺ ἔχει τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀγαπᾶται πολὺ ἀπὸ ὑμᾶς.

— Ἡ εὐτυχία εἶναι ἰδική μου, κύριε μαρκέσιε. . . Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πρώτη μου ὁρμὴ ἦτο πρὸ ὀλίγου νὰ τρέξω νὰ τὴν ὑποδεχθῶ. . . παιδικὴ ὁμῶς διάθεσις! Αἱ καρδίαι ὅλων ὅσοι τὴν γνωρίζομεν εἶναι ἑτοιμαὶ νὰ τὴν ὑποδεχθῶσι πάντοτε εὐχαρίστως· ὅσον δὲ διὰ τὴν ἰδικήν σας αἰσθάνομαι ὅτι ἡ ὁδὸς τῆς εἶναι ἀνοικτή. . . ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθῃ βασιλίσσα.

Ὁ μαρκέσιος δὲν ἐπρόρθησε νὰ ἀπαντήσῃ, διότι ἡ Κ. Λαφάρ καὶ ἡ ἀνεψιά τῆς ἔφθασαν. Ἡ καρδία του συνεστάλη, ὥχρισεν ἀνεγερθεὶς ὅπως χαιρετίσῃ καὶ ῥίψῃ τὰ πρῶτον ἐκεῖνο βλέμμα τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχει τὴν ἀποκάλυψιν δύο τυχῶν.

Τὸ πρῶτον ἐκεῖνο βλέμμα δὲν ὑπῆρξεν οὐδὲ συμπληθητικόν οὐδὲ ἀντιπαθητικόν. Ἐκατέρωθεν ἐξέφραζεν ἀμυχανίαν.

Ἡ Κ. Σερὺ ἦτο μετρίου ἀναστήματος, λεπτὴ καὶ

καλοκαμωμένη· τὸ πρόσωπόν τῆς, ὡχρὸν, κανονικόν, πρᾶον μᾶλλον ἢ χάριεν, ἐξέφραζε γλυκύτητα καὶ σταθερότητα. Ἡ κακάμαυρος κόμη τῆς ἀνεδείκνυσεν ἰδιαζόντως τὴν μαρμαρώδη λευκότητα τοῦ δερματός τῆς. Βεβαίως ἐφαίνετο νεωτάτη, καὶ ὁμῶς βλέπων τις αὐτὴν πλησίον τῆς Σοφίας, ὑπέθετε μεταξὺ τῶν δύο μεγάλην διαφορὰν ἡλικίας· ἡ μὲν μία εἶχεν ἀκόμη καὶ τὸν σχηματισμὸν καὶ τὸ χνοῶδες τοῦ προσώπου, ἀνῆκον εἰς τὴν ἔρῃον ἡλικίαν, ἡ δὲ ἄλλη ἦτο γυνὴ σχηματισμένη, ὡραιότης τῆς ὁποίας δυσκόλως θὰ ἔλεγετε ἀκριβῶς τὴν ἡλικίαν. . . ἀλλ' ἦτις θὰ διατηρεῖτο ἐπὶ πολὺ ἀμετάβλητος.

Ἀφοῦ ἀντηλλάγησαν αἱ πρρουσιάσεις καὶ οἱ χαιρετισμοί, ἡ βρῶνις προσέειπε περίπατον εἰς τὸν κήπον, μέχρις ὅτου φθάσει ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ὅπως διασκεδάσῃ τὴν ἀμυχανίαν τῶν πρώτων στιγμῶν. Ἀλλ' ἡ κόμησσα Λαφάρ ἠρνήθη λέγουσα ὅτι ἦτο κοπιασμένη, καὶ ἂν καὶ οἱ κύριοι καὶ αἱ δύο νέαι εἶχον ἐγερθῇ πάντες ἐκάθησαν ἐκ νέου· ἀλλ' ὁ μικρὸς αὐτὸς δισταγμὸς περὶ τοῦ τί ἐμελλε νὰ πράξωσι, διεσκεδάσα τὴν πρώτην ἀμυχανίαν καὶ ἡ συνομιλία ἤρχισεν ἡσύχως καὶ εὐλακρινῶς. Μεταξὺ τῶν καλῶς ἀνατετραμμένων αἱ δύσκολοι στιγμαὶ ὀλίγον διαρκοῦσιν· ἡ κυρία Σερὺ ἀνεῦρε ταχέως τὴν ἀταρξίαν τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὰς νέας ἡ συνήθεια τοῦ κόσμου καὶ τῶν συναναστροφῶν. Ὁ μαρκέσιος ὁμῶς, ὅστις ἐκ τῆς ἡλικίας του (καὶ, ὅπως ᾔθελον προσθέσει αἱ καὶ γλῶσσαι, ὡς ἐκ τῆς μεγάλης συνηθείας τὴν ὁποίαν εἶχε τῶν τοιούτων συναντήσεων) ἔπρεπε νὰ μὴ συγκινηθῇ καὶ δειλιᾷ τόσον εὐκόλως, δὲν ἀνεῦρεν ἐπίσης ταχέως τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πνεύματός του. Ἀφοῦ παρετήρησε τὴν μέλλουσαν νύμφην διὰ βλέμματος τοσοῦτον διακριτικοῦ, ὥστε δὲν ἐφαίνετο διερχόμενον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἔστρεψεν ὅλην τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν οἰκογένειαν ἣτις ἐμελλε νὰ γίνῃ ἰδική του. Ὁ κόμης Λαφάρ, θεῖος καὶ κηδεμὼν τῆς Λευκῆς δὲ Σερὺ, ἀξιομαχικὸς τοῦ ἁγίου Λοδοβίκου, ἀρχαῖος αὐλικὸς τοῦ Λοδοβίκου Γ', ἦτο εἰς τῶν πιστοτέρων τύπων τῶν ἀρχαίων εὐγενῶν τῆς Γαλλίας. Εἶχε τὴν ὑπερήφανον καὶ γλυκεῖαν ἰλαρότητα, ἣτις ἀρμόζει εἰς τοὺς γέροντας ἐκεῖνους, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ μόνον θεμέλιον εἶχε τὸ ἀξίωμα τοῦτο· «Πράττε τὸ χρέος σου καὶ ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ!»

Ἡ κόμησσα ἦτο ἐξηκοντοῦτις καὶ εἶχεν ἀκόμη τὴν χάριν ἐκείνην, ἣτις εἶναι ἡ ὡραιότης τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπαυσαν πλέον τοῦ νὰ ᾔναι ὡραῖαι· τέλος ἀνῆκεν εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν εὐκρίθμων γυναικῶν αἵτινες ἔχουσι τὸ μυστήριον νὰ ᾔναι εὐειδέσταται ὑπὸ τὴν χιόνα τῶν χρόνων τῶν τοὺς ὁποίους δεικνύουσιν εὐλακρινῶς. Οὐδεμίαν οἰκογένειαν

ἕως τότε ἐπραγματοποίησε τόσον ἐντελῶς τὸ ἰδανικὸν τοῦ μαρκέσιου, καὶ ὅτε ἐστρεφε τὰ βλέμματά του πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἦσαν οἱ συνήθεις σύντροφοι τῆς μελλούσης γυναικὸς του, ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν, ἡδονὴν, ἀνάπαυσιν ἣτις καθυσχάζεν ὅλους τοὺς φόνους τῆς παλλούσης καρδίας του. Πρῶτον ἐβλέπε τοὺς φίλους του, τὸν βαρόνον καὶ τὴν βαρονίδαν Τοροίλ, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκεῖνος μὲν ἦτο γενναῖος καὶ ἐντιμότερος, αὕτη δὲ καλὴ καὶ εὐγενεστάτη. Μετὰ ταῦτα παρουσιάζετο ὁ σεβάσμιος κύρ Γρηγόριος καὶ ἡ κόρη του· τέλος δὲ ὁ Παῦλος Τοροίλ, ὁ καλὸς μαθητὴς τὸν ὁποῖον ἐγνωρίσαμεν ἤδη. Παράδοξον ὁμῶς πρᾶγμα! ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ὁ μαρκέσιος Κρεμάν ἐνόει καὶ ἠγάπα, τὸ τῆς μνηστῆς του ἦτο τὸ πλέον ξένον εἰς αὐτόν. Μάτην προσεπάθει νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν καρδίαν, ἣτις ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ πρόσωπον ἐκείνου καὶ ἔστατο περιμένων πρὸ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ φραγμοῦ, ὅστις τῷ ἐκρυπταν ὅ,τι ἐπεθύμει νὰ γνωρίσῃ.

Τὸ γεῦμα καὶ ἡ ἐσπέρα διήλθον καὶ ὁ μαρκέσιος οὐδὲ βῆμα ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἠθικὴν γνωριμίαν τῆς μελλούσης νύμφης. Ἡ κυρία δὲ Σερὺ ἐντοσούτῳ οὐδὲν μυστηριώδες εἶχεν ἢ ἀπαίσιον. Ἀλλὰ τὸ ἠθικόν της ἐφαίνετο περικεκαλυμμένον μὲ πανοπλίαν, ἣτις προσφύλαττεν αὐτὴν ἀπὸ πάσης συγκινήσεως, διότι εἶχεν ἀποφασίσει νὰ γνωρίσῃ μόνον τὰ καθήκοντα οὐχὶ τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου. Περί τὴν δεκάτην ἀπεχωρίσθησαν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἄμαξα τῆς Κ. Λαφάρ μόνον τέσσαρας θέσεις εἶχεν, ἀποφασίσθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν ὁ διδάσκαλος, ἡ δὲ Σοφία καὶ ὁ Παῦλος νὰ μείνωσι νὰ κοιμηθῶσι· διετάχθη δὲ ὁ ὑπρέτης νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ ὄχημα διὰ τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἐξοδύμην τῆς πρωῒας ὅπως ἀναχωρήσωσι καὶ οἱ δύο.

— Καὶ διὰ νὰ ἤμεθα ἐτοιμοὶ ἐνωρίς, εἶπεν ἡ Σοφία, ἅς ἀναβῶμεν νὰ κοιμηθῶμεν εὐθὺς, Παῦλε!

— Λοιπὸν, πῶς σὲ φαίνεται ἡ μέλλουσα νύμφη σου; ἠρώτησεν ὁ βαρόνος τὸν μαρκέσιον ἅμα ὥς ἐκλείσθη ἡ θύρα τῆς αἰθούσης.

— Ὀλίγον μὲ ὠμίλησεν, ἀλλ' ἐνόησα ὅτι μὲ ἔλεγε· «Θὰ σὲ νυμφευθῶ, μαρκέσιε, θὰ κατοικήσω εἰς τὸν ἀρχαῖόν σου πύργον, μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς θείας σου, θὰ γίνω μήτηρ τοῦ διαδόχου σου καὶ θὰ προφυλάξω τὸ γῆράς σου ἐν ἀναπαύσει καὶ τιμῇ.

— Λοιπὸν; . . . ἠρώτησεν ὁ βαρόνος.

Ὁ μαρκέσιος δὲ Κρεμάν ταπεινώσας τὰ βλέφάρα του ἐπὶ τῶν ὠρχίων γαλανῶν ὀφθαλμῶν του, ὥς ἂν ἤθελε νὰ κρύψῃ τὴν ἐν αὐτοῖς νεανικὴν ἐκφρασιν, κατέπνιξε στεναγμὸν καὶ ἐψιθύρισε·

— Τοῦτο μόνον ἠμπορῶ νὰ ἐλπίσω.

Μετὰ μικρὰν δὲ σιωπὴν ὁ βαρόνος ἐξηκολούθησεν·

— Ἡ Κ. δὲ Σερὺ καὶ ἡ οἰκογένειά της σὲ πα-

ρουσιάζουν τόσα συστατικὰ ἐνταυτῷ ὅσα ποτέ σου δὲν συνήντησας.

— Ναί.

— Θὰ ἐπαινίδῃς τὴν Κ. δὲ Σερὺ τὴν Κυριακὴν εἰς τὸν πύργον τοῦ Λαφάρ, εἶπεν ἡ βαρονίς, ἣτις ἐνόησε τὸ ἀόριστον αἰσθημα τὸ ὁποῖον ὁ μαρκέσιος δὲν ἐξέφραζε διὰ λόγων. Τότε θὰ ἦναι εἰς τὸν οἶκόν της, καὶ ἡ γυνὴ πάντοτε φαίνεται καλλίτερα πλησίον τῆς ἐστίας της.

— Κυρία, δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπαινίδω τὴν Κ. Λευκὴν διὰ ν' ἀναγνωρίσω ὅτι ἔχει πολὺ περισσotέρας ἀρετὰς ἀφ' ὅσας βεβαίως ἀξίζω· πρῶτον ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ἀφοσίωσιν, ἀφοῦ ἀποφασίζει νὰ γίνῃ σύζυγός μου. . . Ἀ! ὁποῖαν ζωὴν θὰ ζήσῃ καὶ ἐκεῖνη! . . . καὶ ἐγώ.

— Καὶ σεις! κύριε μαρκέσιε; ἀνέκραξεν ἡ βαρονίς, ἣτις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ νεῦμα ἀπορίας.

— Ἐ! κυρία . . . πιστεύετε λοιπὸν ὅτι εἶναι εὐτυχία νὰ λέγῃ τις καθ' ἡμέραν εἰς ἑαυτόν· «Δέχομαι θυσίαν, θυσιάζω ἀνθρώπινον θυμὰ, εἶμαι ὁ σταυρὸς τὸν ὁποῖον φέρει ὅλην τὴν ζωὴν μία χριστιανή,» καὶ νὰ τὴν βλέπω ὠχρὰν, περίλυπον, σφογγίζουσαν ἔσως κρύφιον δάκρυ ὅταν θὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ νυμφικὸν δωμάτιον, ἢ τὸ χειρότερον πάντων, νὰ αἰσθάνωμαι ὅτι ἀφοῦ ἔδειξεν ὅλην τὴν ἡμέραν πρόσωπον ἀτάραχον, λέγει τὸ ἐσπέρας, γυνυπετοῦσα ἐνώπιον τοῦ Κυρίου· «Θεέ μου, σὲ προσφέρω τὴν καρδίαν μου ἀντὶ θυσίας;»

— Πλὴν διατί νομίζεις, φίλτατε μαρκέσιε, ὅτι ἡ σύζυγός σου δὲν θὰ ἐκτιμῇσῃ ὅλα σου τὰ εὐγενῆ ἠθικὰ προτερήματα, καὶ δὲν θὰ εὖρῃ πλησίον σου τὴν ἡττοχὴν καὶ ἀγνὴν εὐτυχίαν τὴν προερχομένην ἐκ τοῦ ἐπιτελουμένου καθήκοντος;

— Εἶμαι ἀνυπόφορος, φίλοι μου, καὶ εἶσθε τῶν ὄντι ὑπὲρ τὸ δέον καλοὶ, ἐνδιαφερόμενοι ἀκόμη εἰς ἐμέ, ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ εὐγενὴς Ουιλήσας νὰ διακόψῃ διὰ μιᾶς δυσχερέστους λογισμούς. Τέλος, ἐξηκολούθησε, πιστεύω ὅτι τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ κόποι σας δὲν θὰ ματαιωθοῦν! . . .

Ἡ βαρονίς ἐμειδίσας μετὰ καλωσύνης καὶ πονηρίας εἶπουσα·

— Δὲν θὰ ἀναχωρήσετε τὴν παραμονὴν τῆς αἰτήσεώς σας ὅπως ὅτε ἐπρόκειτο περὶ τοῦ γάμου σας μὲ τὴν Κ. Ρουβρέ;

— Τοῦτο μὲ εἶχε λυπήσει καὶ δυσχερεστήσει πολὺ, κυρία, διότι ἡ νέα εἶχε πολλὰ προτερήματα πολὺτιμα καὶ νομίζω ὅτι θὰ τὴν ἠγάπων· ἀλλὰ . . . ἠξέυρετε πῶς ἔμαθα ὅτι ἡ μήτηρ της ἀπέθανεν ἀπὸ φθίσιν καὶ ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη μετεδίδετο εἰς τὴν οἰκογένειαν. . . Δὲν ἐδυνάμην νὰ ἀναμίσξω αἷμα διεφθαρμένον εἰς τὸ αἷμα τῶν προγόνων μου καὶ νὰ τὸ μεταβιβάσω εἰς τοὺς ἀπογόνους μου.

— Διὰ ποίαν λοιπὸν αἰτίαν δὲν ἐγένεν ὁ γάμος σου μὲ τὴν Κ. δὲ Γερανδί; ἠρώτησεν ὁ βαρόνος. Νομίζω ὅτι ἡ κόμησσι Σινὸν εἶχε προετοιμάσει τὸ συνοικέσιον τοῦτο.

— Ἡ Κ. δὲ Γερανδί ἦτο ἐπίσης νοστιμωτάτη καὶ ἔχουσα ἀξιέραστον χαρακτῆρα . . . πλὴν . . . ἡ αὐτοχειρία τοῦ ἀδελφοῦ της . . . Φίλιτατέ μου Ἑρρίκε, ἀληθῶς εὐγενῆς οὐδέποτε γίνεται αὐτόχειρ! . . . Αὐτοχειρία εἰς τὴν οἰκογένειαν εἶναι κηλὶς!

— Ἐλα λοιπὸν! Πιστεύω ὅτι ἐφέτος θὰ ἐορτάσῃς τὰ Χριστούγεννα εἰς τὸν πύργον τοῦ Κρεμάν μὲ οἰκοδόποιαν. Εἶναι πλέον καιρὸς, Ἐδουάρδε, εἶπεν ὁ βαρόνος ὡς συμπέρασμα τῆς ὁμιλίας των.

Τὸ πῦρ τῆς ἐστίας ἐκαλύφθη, ἡ βαρονὶς ἀφῆκε τὸ ἐργόχειρόν της, ἐκωδώνισεν ὅπως τοῖς δοθῶσι φῶτα καὶ ἕκαστος ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἡ ὥρα ἦτο ἐνδεκάτη.

(*Ἔπεται συνέχεια*).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

ΕΩΣ ΤΟΥΔΕ ΕΥΡΕΘΕΙΣΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ.

Καθόλου εἰπεῖν μεγάλη ἡ σπάνις ἀρχαίων ἐπιγραφῶν ἐν Καππαδοκίᾳ· τοῦτο μὲν ὅτι οἱ παλαιοὶ Καππαδόκαι περὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν γεωργικὴν καὶ τὰς βαναύσους μόνον τέχνας ἰδίως ἀσχολούμενοι κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους ὠλιγώρουν τῶν τοιούτων· τοῦτο δὲ ὅτι παρ' αὐτοῖς οὐδὲ ἀφθονία ἦν μαρμάρου, ὡς ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀσίας, οἷον ἐν Ἰωνίᾳ, Λυκίᾳ, Παμφυλίᾳ καὶ ἄλλαχοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς ἤρξατο νὰ διαδίδηται εἰς Καππαδοκίαν μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου ἀνάβασιν, ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ Καππαδόκαι ἤρξαντο νὰ τιμῶσι τοὺς τελευτώντας συγγενεῖς καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν πολιτῶν μόλις κατὰ τὸν δεῦτερον π. Χ. αἰῶνα. Ἀριαράθης δ' δ', ἐγήμει Στρατονίκην τὴν θυγατέρα Ἀντιόχου τοῦ Θεοῦ (Διόδ. βιβλ. ΔΒ' ἀποσπ. παρὰ φωτ. κώδ. 244 καὶ Justin. I. XXXVII, 3) (4.) Τοῦτον διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Ἀριαράθης δ' ε', ἐγήμει Ἀντιοχίδα τὴν θυγατέρα Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, (2) καὶ συμμαχήσας αὐτῇ κατὰ τῶν Ῥωμαίων, μετὰ τὴν ἥτταν αὐτοῦ διαλλαττόμενος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐπεμψε μετὰ τῶν πρέσβεων καὶ τὸν υἱὸν Ἀριαράθην τὸν ε', κομιδῇ νέον εἰς Ῥώμην ἀγωγῆς ἐνεκα καὶ ἐξοικειώσεως πρὸς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν Ῥωμαίων (Tit. Liv. I. XLII, 19)· αἱ τοιαῦται δὲ σχέσεις ἐνθεν μὲν μετὰ

τῶν Σελευκιδῶν, ἐνθεν δὲ μετὰ τῶν Ῥωμαίων, ἠνάγκασάν πως τοὺς βασιλεῖς τῆς Καππαδοκίας νὰ ἀντέχωνται μὲν τῆς γλώσσης καὶ τῆς παιδείας τῆς ἐλληνικῆς, νὰ ἐγκολπωθῶσι δὲ μετὰ ζήλου καὶ τὰς τέως ἀγνώστους αὐτοῖς τέχνας τῶν Ἑλλήνων. Τὸ ἀρχαιότερον τῶν εἰς ἡμᾶς περιγενομένων νομισμάτων τῶν βασιλέων τῆς Καππαδοκίας ἀνήκει Ἀριαράθῃ τῷ δ' (Visconti Iconograph. grecque tom. II, pag. 224 sq. Mionnet Descript. des méd. antiques tom. 4 pag. 442). Ἐπὶ δὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων, φαίνεται, δὲν ἐκόπτοντο νομίσματα, τὰ δὲ ἐν τῇ χώρᾳ κυκλοφοροῦντα ἦσαν ξένα, περσικὰ δηλ., μηδικὰ, ἐλληνικὰ καὶ ἄλλων ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐθνῶν· καὶ τὰ αὐτόνομα (autonomes) δὲ νομίσματα τῆς Εὐσεβείας, τῆς ὕστερον Καισαρείας, δὲν ἀνήκουσιν, ὡς εἰσικεν, εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν τῶν βασιλικῶν. Ἀριαράθης δὲ δ' ε', ὁ τούτου υἱὸς, ὁ καὶ Εὐσεβῆς ἐπικληθεὶς, ὁ ἀξιολογώτερος τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ τῶν ὕστερον ἐν Καππαδοκίᾳ βασιλευσάντων πάντων, διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν «τὴν τε ἄλλην ἀγωγὴν τοῦ βίου ἀξιολογωτάτην ἐνεδείκνυτο καὶ φιλοσοφίᾳ προσανείχαν· ἐξ οὗ καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγνοουμένη πάλαι Καππαδοκία τότε τοῖς πεπαιδευμένοις ἐμβιωτήριον ὑπῆρχε (Διόδ. αὐτ.).» Ἀριαράθης δὲ δ' ε' φίλος ἦν τῶν φιλοσόφων καὶ μάλιστα Καρνεάδου τοῦ Κυρηναίου, οὗ καὶ ἐπιστολαὶ ἐφέροντο πρὸς αὐτόν (Διογ. Λαέρτ. βιβλ. Δ', 9). Τὸν ἐλληνικὸν ἄρα πολιτισμὸν ἤρξαντο οἱ Καππαδόκαι νὰ ἐνγκραλισθῶσι λίαν βραδέως, ὡς πρὸς ἄλλους τινάς, ἰδίως τοὺς τὴν περσικὴν οἰκοῦντας λαοὺς τῆς χερσονήσου, ἐπὶ Ἀριαράθου τοῦ δ', καὶ ἐφεξῆς, ὅτι δὴ ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα διὰ τῶν ὀπλων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐξαπλωθεῖσα ἐλαλεῖτο ἤδη ἀπὸ τοῦ Νεῖλου ἕως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Γάγγου. Καὶ ταῦτα μὲν βραχέα περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ παρὰ τοῖς Καππαδόκαις· οὐδὲν δὲ γινώσκωμεν σαφές καὶ διηκριβωμένον περὶ τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ τῶν γραμμάτων τῶν παλαιῶν Καππαδοκῶν. Παρ' ὀλίγον δὲ διέλαθεν ἡμᾶς νὰ μνησθῶμεν καὶ τούτου ὅτι ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς πνυτελοῦς σχεδὸν καταστροφῆς τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῶν ἄλλων πνυτοῶν ἐθνικῶν ἡμῶν μνημείων ἐνταῦθα μᾶλλον ἢ ἄλλαχοῦ, εἶναι τὸ μὲν πρότερον αἰσχυραὶ καὶ ἀλλεπάλληλοι ἐπιδρομαὶ τῶν δίκην χειμάρρου πολλαῖς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀσίαν κατακλυσάντων ἀγρίων σιτιφῶν τῶν Περσῶν, τῶν Μασσαγετῶν, τῶν Οὐννων, τῶν Γότθων, τῶν Ἀράβων, τῶν Σκυθῶν καὶ Μογγόλων, εἴτα δὲ ἡ ἐκείνων ἐλεθριωτέρα καὶ καταστρεπτικωτέρα χεὶρ τῶν ἐπελθόντων βαρβάρων.

Ἄλλοτε ἐνομιζόμεν ὅτι ἐπιγραφαὶ ἐν Καππαδοκίᾳ ἀρχαῖαι ἐλληνικαὶ καὶ Ῥωμαϊκαὶ ἢ πάντα λαί-

(1) Ἐξαίτευσεν ἕως 220 π. Χ.

(2) Ἐξαίτευσεν ἀπὸ 220-166 π. Χ.